

September 2023

ABAN	Accreditatie Bureau Algemene Nascholing
ABC 1	Accreditatie Bureau Cluster 1
ACP	Advance Care Planning
Actiz	Organisatie van zorgondernemers
Agora	Centrum voor beleidsondersteuning in de palliatieve zorg
AHzN	Associatie Hospicezorg Nederland
ANW	Avond- Nacht- en Weekenddienst
Centrale zorgverlener	De centrale zorgverlener is het belangrijkste aanspreekpunt voor de patiënt en diens naasten en het gehele team van betrokken zorgverleners.
Complementaire zorg	Complementaire zorg is een aanvullende zorgvorm op de reguliere palliatieve zorg, met als doel het welbevinden van de patiënt te bevorderen. Aromazorg, massage en aquazorg zijn vormen van complementaire zorg.
Complexe rouw	Bij complexe rouw is sprake van ernstige problemen met aanpassing aan het verlies. Lichamelijke, emotionele, cognitieve, existentieel getinte of gedragsreacties worden dan als zeer ernstig of langdurig gekwalificeerd en beperken de nabestaande in hoge mate in zijn sociaal of beroepsmatig functioneren. Complexe rouw wordt formeel benoemd als Persisterende Complexe Rouwstoornis (PCRS) in het diagnostisch handboek van psychiatrie (DSM 5).
Coping	Coping omvat de wijze waarop iemand zowel gedragsmatig, cognitief als emotioneel op aanpassing vereisende omstandigheden reageert. Coping is een proces dat uit vele afzonderlijke componenten bestaat en voortdurend verandert, afhankelijk van nieuwe informatie en resultaten van vroegere gedragingen.
CvL	Centrum voor Levensvragen
Derdelijnszorg	In de derde lijn bieden academische centra topklinische zorg.

DKB	Deskundigheidsbevordering
Existentiële crisis	Een existentiële crisis is een stagnatie in het spiritueel proces.
EPZ	Expertisecentra Palliatieve Zorg
FMS	Federatie Medisch Specialisten
GAIA	Gemeenschappelijke Accreditatie Internet Applicatie
Gespecialiseerd team	Een gespecialiseerd team palliatieve zorg is een team van in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverleners dat multidisciplinair is samengesteld (op basis van de vier dimensies van palliatieve zorg) en interdisciplinair samenwerkt.
Gezamenlijke besluitvorming	Gezamenlijke besluitvorming is het proces waarin de zorgverlener en de patiënt gezamenlijk bespreken welke zorg het beste bij de patiënt past, waarbij alle opties, voor- en nadelen, voorkeuren en omstandigheden van de patiënt worden meegenomen.
HAP	Huisartsenpost
Hoofdbehandelaar	De hoofdbehandelaar is de arts die inhoudelijk eindverantwoordelijk is voor de zorgverlening (diagnostiek, behandeling en continuïteit van zorg) aan de patiënt. Wie dat is kan wisselen tijdens het ziekteproces.
IKNL	Integraal Kankercentrum Nederland
Individueel zorgplan	Het individueel zorgplan is de dynamische set van afspraken van de patiënt en de zorgverlener(s) over zorg én zelfmanagement. Deze afspraken zijn gebaseerd op de individuele waarden, wensen en behoeften en situatie van de patiënt. Deze afspraken komen in gezamenlijke besluitvorming tot stand. Het individueel zorgplan vormt de weerslag van het proces van proactieve zorgplanning.
Informed consent	In het kader van de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) betekent informed consent: op basis van gerichte informatie verkregen toestemming van de patiënt – of zijn wettelijk vertegenwoordiger of door de patiënt schriftelijk gemachtigde – om een onderzoek te doen of een medische behandeling uit te voeren.
Informeel zorg	Informeel zorg bestaat uit ondersteuning en zorg die wordt verleend door mantelzorgers en vrijwilligers.

KBG	Klankbordgroep
Kernwaarden palliatieve zorg	Kernwaarden (ook wel basiswaarden genoemd) zijn de belangrijkste na te streven waarden in de zorg. Voorbeelden van kernwaarden zijn autonomie en waardigheid.
Keuzehulp	Een keuzehulp is een interventie om patiënten en diens naasten te helpen keuzes te maken tussen opties door informatie te verschaffen over de opties en uitkomsten die relevant zijn voor de gezondheid van de patiënt.
KNGF	Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie
Kwaliteitsindicatoren	Kwaliteitsindicatoren zijn meetbare elementen van het handelen in de praktijk. Er is bewijs of er bestaat consensus dat ze te gebruiken zijn om de kwaliteit van zorg en veranderingen daarin te evalueren. Deze kwaliteitsindicatoren kunnen intern gebruikt worden om de kwaliteit verder te verbeteren en extern om patiënten en verzekeraars keuze-informatie te geven. Kwaliteitsindicatoren kunnen de structuur, het proces of de uitkomsten van zorg betreffen.
LHV	Landelijke Huisartsen Vereniging
LMK	Patiëntenbeweging Leven met Kanker
Meetinstrument	Gestructureerd vormgegeven hulpmiddelen, gebaseerd op uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek, die zowel patiënt als zorgverlener helpt inzicht te vergroten in de problematiek van de patiënt en/of diens naasten, ter ondersteuning van de besluitvorming rond de inzet van interventies en de evaluaties van uitkomsten.
NCO	Netwerk Coördinatoren Overleg
NHG	Nederlands Huisartsen Genootschap
NFU	Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra
NIK	Netwerk Integrale Kindzorg
NIVEL	Nederlands Instituut voor onderzoek in de gezondheidszorg
NPCF	Patiënten federatie Nederland

NPPZ	Nationaal Programma Palliatieve Zorg
NPZ	Netwerken Palliatieve Zorg
NVPO	Nederlandse Vereniging voor Psychosociale Oncologie
NVAVG	Nederlandse Vereniging van Artsen voor Verstandelijk Gehandicapten
NVZ	Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen
Palliactief	Nederlandse Vereniging voor professionele palliatieve zorg
Palliactief redeneren	Palliactief redeneren is een methodiek voor besluitvorming rondom symptoommanagement in de palliatieve fase. De methodiek bestaat uit vier fasen: 1. breng situatie in kaart; 2. vat problematiek en beleid samen en maak proactief beleid; 3. maak afspraken over evaluatie van het beleid; 4. stel het beleid zo nodig bij en blijf evalueren.
PaTz	PaTz, de afkorting voor Palliatieve Thuiszorg, is een methodiek om de kwaliteit, samenwerking en overdracht rond de palliatieve zorg thuis te verbeteren. Huisartsen en wijkverpleegkundigen komen zes keer per jaar bij elkaar om patiënten in de palliatieve fase in kaart te brengen, te bespreken en op te nemen in een palliatief zorgregister. Samen stellen ze een zorgplan op waarbij de wensen van de patiënt en zijn omgeving centraal staan. In de besprekingen staan tijdige zorg, deskundigheid ontwikkelen en elkaar steunen centraal. De PaTz-groep wordt begeleid door een inhoudelijk deskundige op het gebied van palliatieve zorg.
PDCA cyclus	De PDCA kwaliteits- en prestatieverbeteringscyclus is een cyclus van handelingen (Plan, Do, Check, Act) gericht op continue kwaliteitsverbetering. De cyclus impliceert dat zorgprocessen kunnen worden verbeterd door telkens kleine veranderingen te introduceren en uit te proberen ('rapid cycle improvement').
PP box	Praktische palliatieve box
PTO	Palliactief Toets Overleg Een overleg tussen huisartsen en wijkverpleegkundigen gericht op deskundigheidsbevordering en casusbespreking.
PZNL	Palliatieve Zorg Nederland – Samenwerkingsverband tussen met IKNL en Fibula.

Respijtzorg	Respijtzorg is een tijdelijke en volledige overname van zorg met als doel de mantelzorger een adempauze te geven. Het is een verzamelbegrip voor voorzieningen die tijdelijk, beroepsmatig of vrijwillig de mantelzorg overnemen, en dus respijt verlenen.
Richtlijn	Een richtlijn is een document met aanbevelingen ter ondersteuning van zorgprofessionals en zorggebruikers, gericht op het verbeteren van de kwaliteit van zorg, berustend op wetenschappelijk onderzoek en aangevuld met expertise en ervaringen van zorgprofessionals en zorggebruikers.
RK – FMS	Raad Kwaliteit Federatie Medisch Specialististen
SAZ	Samenwerking Algemene Ziekenhuizen
Schaduwpatiënt	Mantelzorgers kunnen blijk geven van spanningen of (dreigende) overbelasting. Als gevolg daarvan kunnen zij zelf ook patiënt worden. Het is een uitdaging voor de zorgverlener om dit soort signalen van de ‘mantelzorger als schaduwpatiënt’ te herkennen.
SKGV	Stichting Kwaliteitsregister Geestelijk Verzorgers
SONCOS	Stichting Oncologische Samenwerking
Stichting Fibula	Platform netwerken palliatieve zorg Nederland
Stichting PAL	Stichting Kinderpalliatieve Expertise
Stervensfase	De stervensfase omvat de laatste dagen (tot zeven dagen) van het leven. Er is sprake van een onomkeerbaar 'fysiologisch' proces dat in gang is gezet, waardoor het overlijden aanstaande is
STZ	Samenwerking Topklinische Ziekenhuizen
Surprise question	Indien het antwoord op de surprise question - 'Zou u verbaasd zijn als deze patiënt in de komende twaalf maanden komt te overlijden?' - ontkennend is, dan wordt hiermee het stadium gemarkeerd waarin de situatie van de patiënt zich kan wijzigen door snelle achteruitgang. Het maken van goede afspraken en vooruitkijken krijgt nu nog meer prioriteit. De surprise question is niet bedoeld als 'harde voorspeller' van het laatste levensjaar; het gaat er vooral om dat patiënten met behoefte aan palliatieve zorg tijdig worden herkend en dat zorgverleners betrokken bij één patiënt zich er met elkaar van bewust zijn dat ze gaan anticiperen op de zorg die komen gaat.

THH	Toon Hermans Huis
TPT	Transmuraal Palliatief Team
V&VN	Vereniging van Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland
Verenso	Vereniging van specialisten in de ouderengeneeskunde
VGZ	Vereniging van Geestelijk Verzorgers
VPTZ	Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg
VvGi	Vincent van Gogh Instituut
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
ZIN	Zorginstituut Nederland
ZIOK	Zorginhoudelijke overdracht in de keten
ZN	Zorgverzekeraars Nederland
ZonMw	Organisatie die gezondheidsonderzoek en zorginnovatie stimuleert
Zorgpad Stervensfase	Het Zorgpad Stervensfase is een instrument voor het leveren van passende palliatieve zorg in de laatste dagen van het leven en wordt ingezet op het moment dat het team van betrokken zorgverleners verwacht dat de patiënt binnen enkele uren of dagen zal overlijden. Het Zorgpad Stervensfase is een zorgdossier, checklist en een evaluatie-instrument in één en dient als hulpmiddel om de kwaliteit van zorg, de samenwerking tussen hulpverleners en de communicatie met de patiënt en diens naasten te waarborgen.
Zorgstandaard	Een zorgstandaard beschrijft vanuit patiënten perspectief de norm waaraan multidisciplinaire zorg aan chronisch zieke patiënten moet voldoen.